

Posudek

Na disertační práci Ing. Liběny Jarolímkové na téma

Analýza celoživotního vzdělávání průvodců v oblasti cestovního ruchu v České republice

1. Rozsah práce

Disertační práce má 241 stránek, což je práce dosti rozsáhlá. Kromě toho má 15 stránek seznamu literatury a jiných pramenů, 23 stránky příloh. Podrobnost vlastního textu a ostatních částí (279 stránek) svědčí o důkladnosti zpracování tématu.

2. Dvoudimenzionální charakter disertační práce

Podstatu zaměření DP tvoří pedagogickodidaktická (vzdělávací) stránka problematiky (první a hlavní dimenze) a odborně ekonomická stránka, která je zaměřena na organizaci a ekonomiku cestovního ruchu (druhá dimenze). Obě dimenze tvoří jednotu, prolínají se, vzájemně se ovlivňují. Takový přístup, který zvolila autorka, považuji za adekvátní charakteru doktorského vzdělávacího programu, v němž je studentka zařazena. Je však správné, že vzdělávací dimenze disertační práce převažuje.

Disertační práce má několikanásobnou hodnotu:

- a) je dobrým odrazem jedné stránky praxe cestovního ruchu (průvodcovské činnosti)
- b) má teoretickou úroveň (disertantka některé aspekty cestovního ruchu zobecňuje; DP vychází z vědeckého, obecného podkladu .
- c) má aplikační charakter (přístup a závěry autorky jsou užitečné pro praxi)
- d) DP má mezinárodní rozměr a tím prokazuje ještě více, že je budována na vědeckých zásadách.

3. Oblast vzdělávací činnosti

Disertační práce se orientuje na vzdělávání a jiné formy přípravy pracovníků v profesní orientaci – průvodců, kteří plní významné funkce v oblasti cestovního ruchu. Je to skupina pracovních sil, která není v národním hospodářství příliš velká. Zato je však významným článkem, který ovlivňuje úspěšnost tohoto ekonomického sektoru. Cestovní ruch se totiž stále více stává významným odvětvím české

ekonomiky, který se podílí na tvorbě HDP svým přínosem. V domácím cestovním ruchu českého obyvatelstva jako spotřeba, cestovní ruch zahraničních klientů přispívá k tvorbě devizových prostředků jako speciální úsek exportu. Vzhledem k podílu CR na NH a potřebě jeho růstu, klademe na toto odvětví perspektivně velké nároky. Faktorem významu jeho ekonomického rozvoje není jen vkládaný kapitál, ale především kvalifikovaná práce vzdělaných odborníků cestovního ruchu.

4. Struktura disertační práce

Autorka rozdělila celou posuzovanou problematiku do sedmi kapitol v tomto pořadí:

- význam celoživotního vzdělávání pro kvalitu služeb cestovního ruchu
- průvodcovská činnost
- systém celoživotního vzdělávání průvodců v oblasti cestovního ruchu v ČR
- cíle a metody, význam pro analýzu celoživotního vzdělávání průvodců
- výsledky primárních šetření
- analýza celoživotního systému vzdělávání průvodců v ČR
- návrh komplexního systému celoživotního vzdělávání průvodců v ČR a opatření k jeho realizaci

Strukturu disertační práce považuji za logickou. První dvě kapitoly jsou vstupem, zatímco ostatních pět kapitol se zabývá vlastním úkolem disertační práce.

5. Stanovení hypotézy

Hypotéza je součástí čtvrté kapitoly, která pojednává o cílech a metodách analýzy stanoveného problému. Autorka vyjadřuje domněnku, že náš současný systém vzdělávání průvodců neodpovídá potřebám české ekonomiky, zejména v souvislosti s trendy rozvoje odvětví ČR. Toto konstatování autorky je odpovědné vyjádření hypotézy. Vychází z analýzy trhu práce v tomto odvětví a také na vzdělávacím trhu. Tzv. vedlejší hypotézy jsou vlastně jen diferencovaným pohledem na celkový stav a jsou v podstatě součástí jádra stanovené hypotézy, takže není třeba samostatně identifikovat tyto vedlejší hypotézy. Stanovení celkové hypotézy vychází tudíž z analýzy reálné situace.

6. Obsahové zaměření disertační práce

Autorka ve své disertační práci a to ve všech kapitolách přehledně, detailně a konkrétně v písemné formě popsala, analyzovala, posoudila a zhodnotila stav zkoumané problematiky. Obsahové vyjádření lze hodnotit z mnoha pohledů:

- disertantka má vynikající znalosti o situaci na domácím i zahraničním pracovním i vzdělávacím trhu v oblasti CR
- využila základní teoretické postuláty z ekonomické i vzdělávací oblasti
- zasvěceně a jasně odborně prezentuje témata jak po stránce jazykové, tak i po stránce formálně technické
- konstatuje význam celoživotního vzdělávání pro kvalitu služeb CR, která je posuzována jak z ekonomického, tak i vzdělávacího hlediska a vystihuje správně všechny hlavní stránky

- dovede na praktických zkušenostech specifikovat průvodcovskou profesi a to velmi vhodně
- správně zařazuje prvky celoživotního vzdělávání do systému a v rámci něho umí pojednat o zdělávání průvodců s aplikací na ČR

7. Vědeckobadatelská hodnota disertační práce

Autorka prokazuje jako zkušená pedagožka na vysoké škole, že dovede zvládnout metodu vědecké práce. Tato stránka disertační práce především je

- vymezením hypotézy a stanovením metod výzkumu
- aplikací základních metod získávání podkladů v rámci šetření
- správným zobecněním tendencí a
- návrhem řešení

8. Podrobná analýza situace

Tato analýza je přesvědčivá a zdařilá, protože

- strukturuje systém a prvky CŽV
- vyhodnocuje plnění požadavků na tento systém
- formuluje cíl CŽV
- stanovuje obsah CŽV
- konkretizuje formy CŽV
- určuje podmínky CŽV, zejména personální
- líčí prostředí CŽV, zejména technické a hmotné povahy
- určuje metody CŽV
- popisuje administrativní aspekty CŽV (akreditace, evaluace, verifikace)

9. Mezinárodní komparace

Autorka srovnává systém CŽV v ČR se situací a požadavky evropských a světových organizací tím, že

- konkretizuje silné stránky CŽV průvodců v ČR
- uvádí slabé stránky CŽV průvodců v ČR
- varuje před krizovými situacemi CŽV v ČR
- uvádí příležitosti CŽV v ČR a
- potvrzuje hypotézu disertantky, kterážto hypotéza má mezinárodní rozměr

10. Vlastní přínos autorky DP

Autorka navrhuje komplexní systém CŽV průvodců v ČR a určuje potřebná opatření k jeho realizaci. Její návrh představuje hlavní složky systému (cíl vzdělání, jeho obsah, jeho organizaci a formy, personální zajištění, technické zázemí, finanční zajištění aj.). Tento návrh je propracovaný a může sloužit rozhodovací sféře a přispět ke zkvalitnění CŽV průvodců v ČR.

11.Hodnocení pramenů a literatury

Autorka svou disertační práci bohatě dokládá podklady ve struktuře:

- citace (49 případů)
- literatura (83 případy)
- dokumenty (10 případů)
- legislativní předpisy (10 případů)
- odborné časopisy (4 případy)
- články v odborných časopisech (17 případů)
- internetové stránky (63 položek) a
- konzultace s odborníky (5 osob)

Závěr

Autorka ve své disertační práci zpracovala téma zasvěceně a na podkladě vhodných postupů vědecké práce. DP má nejen dobrou teoretickou úroveň, ale je též v praxi aplikovatelná. Místy je však práce příliš detailizována. Prospělo by, kdyby byla popsána hutnějším textem a soustředila se jen na závažnější otázky a fakta. To nemění nic na skutečnosti, že disertační práce má velmi kvalitní úroveň.

Doporučuji, aby disertační práce Ing. Liběny Jarolímkové byla obhajována před komisí a aby na základě úspěšné obhajoby jí byl udělen vědecký titul **doktorka filozofie v oboru teorie vyučování ekonomických předmětů**, ve zkratce Ph.D.

V Praze dne 14. 8. 2007

Prof. Ing. Ondřej Asztalos, CSc.

Otázky k diskusi

1. Jaké jsou problémy ve statistickém vykazování ukazatelů CR v ČR?
2. Jaká je úloha státního a soukromého školství v přípravě pracovníků CR v ČR a ve světě?
3. Jaké jsou optimální formy přípravy průvodců a jaká je jejich komparace s organizovaným vzdělávacím systémem v ČR?